

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Agens De Rebus Ecclesiæ Sacris, & profanis, earumque usu, acquisitione,
conservatione, & alienatione

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 2. Qui quibus imperare possint tributum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61834)

Benac. Tom. 2. p. 451. n. 5. Valent. III. Diss. 5. q. 6. pun. 5. Lestus. c. 13. D. 7. Anto. Peregr. in. de iure Fisci. l. 6. tit. 5. Suarez. l. 5. de leg. c. 16. Azor. II. l. 5. c. 21. Laym. l. 3. tract. 3. c. 3. Comitol. l. 4. q. 33. Zerola par. 1. V. Gabella. n. 2. qui addit, defraudantes ad restitutionem teneri Gabellottis: sed ad pœnam non teneri ante condemnationem & latam sententiam. Quod in aliis etiam delictis locum habet juxta ea, quæ dixi. in Prologom. § 8.

§. II.

Qui, quibus imperare tributum possint.

I. Imponere tributum possunt illi, qui in suis terris plenam obtinent potestatem, nullumque in temporalibus superiorem agnoscunt, cujusmodi est Imperator, Reges, nonnulli Principes, & Civitates, modo nihil obstat. *c. super quibusdam de verb. sign.* Nam Hispaniæ Regibus, quamvis absolutam potestatem habere videantur, nova vectigalia non aliter indicere licet, quam si comitis ex more vocatis, regni procuratores, & tribuni plebis approbent: quod in aliis quoque regis fieri potest, cum valde rationi consentaneum sit, gravia onera non imponere in vitis. *Jason. l. placent. n. 10. de Sacros. Eccles. Sanch. l. 1. c. Consil. c. 4. Dub. 2. Barb. in c. Innovamus de cens. & in Prætermiss. p. 235.*

II. Hisce omnibus cum imperare vectigal aliquid vel tributum volunt, attendendum est 1. ut justa causa sit, puta, non privata Regis commoditas, vel etiam libido, sed bonum commune. Ubi tamen non excludo necessitatem in familia, & persona Regis. Huic enim v.g.

capto, vel oppresso omnimodè subveniendum est. Quot vero sint causæ justæ imponendi nova vectigalia enumerat. *Lud. Lopez c. 36. quæst. 3.* quem vide 2. attendendum, ut debita forma servetur; hæc autem in triplici proportione consistit 1. proportio est tributi ad necessitatem, pro qua exigitur. 2. ad rempubl. & subditos ne nimium graventur. 3. inter ipsos Cives, ut secundum uniuscujusque facultates plus minusve solvant, non aquantur inopes divitibus, sed secundum mensuram fortunæ sit quantitas Gabellæ. Si autem imponatur mercibus, absque omni personarum acceptatione & differentia, reddatur *Bar in c. cum Apost. de censib. Cajet in V. Vect. Arm. in V. Gabell. n. 12. Sanch. l. cit. D. 2. n. 9. Fill. Tr. 16. n. 17. Laym. l. 3. tr. 3. c. 3. Tol. l. 5. c. 75.*

III. idem jus habent Reges non Christiani, imponendi videlicet tributa quibuscunque in Regno suo negotiantibus, aut transentibus etiam Christianis. Scio multos contrarium asserere, aliquos etiam distinguere inter eos, qui justè & qui injustè regnum obtinent: sed absque sufficiente fundamento. Causa enim tributi si justa sit, omnium respectu justa est, & juri naturali consona, fundata in contractu *Facio, ut des*, id est. Res vias & portus custodit, pericula & damna exterorum cavet, securitatem promittit, & indemnitate: ita tamen ut tu de mercibus illatis, & eatenus conservatis certum aliquid solvas. Nec opus est alio consensu Viatorum, quam virtuali, & præsumpto, cum nemo justam causam habeat contradicendi, pacto aut conventioni modò explicatæ. *V. Ang. Silv. & ad summ. apud Sanch. l. cit. dub. 5. Ferdin. ab Efferen. in Manuali*

Manuali polit. l. 3. pun. 9. Tholosan. 3. Syntag. c. 3. & seq. & l. 3. de Rep. c. 4. Addit Barb. in c. ex speciali de heret. Christianos locare Judæis reditus, & vectigalia posse, ita tamen, ut Princeps deputet aliquem Christianum qui exigat. Nav. Conf. l. 9. 23. n. 58. Guier. de Gabell. q. 132. n. 5.

IV. Bulla C. D. § sextus est. Excommunicamus omnes, qui in terris suis nova pedagia seu Gabellas, præterquam à casibus sibi à jure, seu ex speciali Sedis Apostolicæ licentiâ permissis imponunt, vel augent, seu imponi, & augeri prohibita exigunt. Hinc deducuntur plura corollaria. Primum est, excommunicari omnes & singulos Magistratus, qui injustas Gabellas indicunt, vel augent. Secundum, si etiam justas imponant vel exigant à Clericis & Religiosis, quia id in casibus prohibitis fit. Tertium, Metros exactores quoque eodem jure comprehendunt. E contra non excommunicantur hoc §. 1. qui mandant, aut consulunt nova vectigalia imponi. 2. qui olim impositas & aliquo tempore intermissas de novo exigunt. 3. qui invadunt Viatores & pecuniam extorquent fingentes, se publicanos esse, cum ad furum & prædonum classem pertineant. 4. Communitas quæ tumlibet contra venire videatur. S. P. mandato, non incurrit excommunicationem in ullo casu c. Romana de sent. excomm. si tamen in illa peccent singuli, si gillatim excommunicationi subjacebunt. Nav. c. 27. Silv. V. excomm. VII. n. 19. Aug. Rossell. cod. Bon. c. 11. D. 1. q. 6. p. 3. Filh. tract. 16. c. 5. n. 105. Azor. III. l. 5. c. 119.

V. Nulli Episcopo aut Prelato licet tributum vel censum Ecclesiæ sibi subjectæ propria auctoritate imponere; aut veterē

censum augere c. prohibemus de censibus. Dixi propria auctoritate, quia bonorum Ecclesiasticorum non sunt domini, sed dispensatores tantum. Navar. c. non liceat de spol. Cler. § 3. Poterunt autem, quando Capitulum & Ecclesia consentit, & causa justa subest. c. 1. de reb. Eccl. non alien. & c. 1. de ver. permut. c. Tuo nos de ju. patr. c. Pastor. de is, qua sunt à Præl. & c. prohib. de Censib. Vbi Barb. notat intelligi de censu perpetuo, qui duret etiam post mortem possessoris: non perpetuos autem indici posse servatis conditionibus ante memoratis, nemini dubium est. V. Barb. in c. ut super de reb. Eccl. alien.

VI. Neque Clericis beneficiatis licet redditibus suis pro arbitrio censum imponere, vel admittere: quod de mobilibus, & immobilibus alicui bene intelligunt. Bonac. de Contract. disp. 3. q. 4. Azor. III. l. 10. c. 7. q. 5. & à Rot. à Rom. sæpius ita decisum esse Barb. testatur in c. Prohibemus, limitans simul, ut intelligatur respectu præjudicii Ecclesiæ, & non ipsius Clerici, qui jure suo cedere potest, dum vivit, onere cum vitâ ipsius defuturo.

VII. Quod miserabiles personas attingat puta, cæcos, claudos, leprosos, & similes, ab obligatione tributorum quoad extraordinaria omnino solvit Ostiens. arg. cap. Judicatum D. 89. Melius Silv. V. n. 5. à personalibus semper liberos, ab ordinariis nuquam, ab extraordinariis pro arbitrio, & discretionem Magistratus liberos pronunciat: idemque juris esse de iis, qui morbo perpetuo laborant. c. licet. de censib. Verè pauperes res ipsa & propria professio eximit. Abb. Innoc. Io. Andr. Ananias. Ostiens. Anchar. Barb. in c. cit. licet. Sanchez. l. 2. c. 14. D. 15. Tholos. l. 3. c. 3.

VIII. Prin-

VIII. Principum ac civitatum legati non solent tributum aut vectigal pendere de rebus, quas in usum suum deferunt: neque scholaris, officialis, vel Judex, ex libris ad studium aut officium suum necessariis. *l. Vniversi C. de Vectigal. Azor. III. l. 5. c. 20.*

§. III.

De quibus rebus exigendum, & solvendum Tributum sit.

I. Quando pro rebus, quæ comparantur aliquo pacto, inferuntur, vel efferuntur, impositum est tributum, jure communi, non comprehendit res ad proprios vitæ usus necessarias. *l. Vniversi l. omnium C. de Vectig.* ubi statuitur vectigalia exigenda tantum pro rebus, vel ex rebus mercimonii causa delatis. Et ratio hoc postulat. Aliàs, qui pauperiores sunt, plus pendunt, quia divites. Hi enim, quia aliunde habent victualia, parum, vel etiam nihil in foro emunt. Dixi *jure communi*, quia si statuta particularia, & consuetudines attendimus, contrarium ferè ubique usu receptum est. *Azor. III. l. 5. c. 21. Soto l. 3 q. 6. ar. fin.*

II. Ubi subditis deficit lucrum, Magistratui perit tributum. Non solvitur enim (*jure communi*) 1. de rebus propter necessitatem famis in urbem delatis. *Barthol. in l. 1. C. de nautico fan.* 2. de iis, quæ in exercitum, vel ad fiscum deferuntur. *l. Licitatio. §. Res, quæ exercitui ff. de publicanis l. Vniversi C. de vectig.* 3. de iis, quæ vi tempestatis, vel metu piratarum in portum recipiuntur. *l. fin. §. si propter necess. ff. de publicanis. Anton. Peregrinus de Jure Fisci l. 6. et. 5. n. 23.*

III. Quia vectigalium exactio inter odiosa computatur, quantum fieri potest, vitanda extensio, & verborum proprietati inhærendum est. *juxta Reg. odia vestigi 15. de Reg. Jur. in 6.* Ac proinde, cum de frumento petitur, non dabitur de farina, cum de lapillis pretiosis, excipientur margaritæ; cum de animalibus, non venient gallinæ, columbæ, & sim. Idem juris in alia quacunque materia servabitur. *Azor. l. cit. Barthol. in l. fin. §. species ff. de publican.*

IV. Quod contractus attinet, quia non nisi rebus venditis, & permutatis indicitur vectigal, aut tributum. *l. Vniversi l. omnium rer. C. de Vectigalibus.* Simili cautione dispiciendum est, ut non extendatur ad alia pacta, vel acta: sed quæcunque conventio sub genere venditionis, & emptionis non comprehenditur, ab onere tributi libera esse censetur. Hujus generis est, donatio, etiam debiti loco facta. 2. transactio. 3. Cessio bonorum. 4. Mutuum. 5. Emphyteusis. 6. Redemptio census. 7. Contractus innominati, qui ad emptionem & venditionem non reducuntur. 8. Adjudicatio bonorū creditori. 9. venditio coacta, & invalida. 10. venditio rerum pro expiatione animæ. 11. Contractus dotis. 12. Divisio hereditatis. Ex omnibus his, jure communi non debetur gabella, aut tributum. An verò particularibus statutis, vel moribus antiquatum sit, prudentis est, inquirere. *V. Sanch. l. 2. Confil. c. 4. Dub. 17. & seqq.*

V. Quando onus solvendi tributum alicui rei legitime & stabiliter annexum est, ad quamcumque manum devenit, etiam Ecclesiasticam, illud solvet non obstantibus quibuscumque privilegiis. *Gloss. in c. Sancitum. de censib. Abb. in c. ex*

litteris